

วัตถุประสงค์ของโครงการโดยสรุปย่อ

1. พัฒนาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการสำรวจ ด้านการสูงอายุที่สอดคล้องกับ โครงการสำรวจ ที่มีการดำเนินการในประเทศต่างๆ
2. สำรวจนำร่องรอบที่ 2 (Pilot Wave 2) โดย เครื่องมือได้ปรับปรุงแก้ไข
3. ศึกษาเปรียบเทียบสถานการณ์การสูงอายุด้วย ข้อมูลที่รวบรวมได้ในการสำรวจนำร่องทั้งสอง รอบที่มีช่วงระยะเวลาห่างกัน 2 ปี (ปี พ.ศ. 2552 และ 2554)

ผลการดำเนินการวิจัยและการอภิปรายผล

1. ได้ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือในการสำรวจ ได้แก่ แบบสอบถามส่วนบุคคลและแบบสอบถามผู้เสียชีวิต (Exit Interview) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อการบันทึกและจัดการ ข้อมูลในห้องข้อมูล (Data Archive)
2. ได้ข้อมูลการสูงอายุนำร่องที่ 2 ใน 7 มิติ รวมทั้งการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการเสียชีวิตของตัวอย่างเดิมจากผู้เกี่ยวข้อง
3. อัตราการสัมภาษณ์ (Response rate) เท่ากับร้อยละ 74 ซึ่งเป็นผล ส่วนหนึ่งจาก”มหาอุทกภัย”ในพื้นที่ตัวอย่างในช่วงเวลาสำรวจ
4. การวิเคราะห์เบื้องต้นข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซ้ำในมิติทั้ง 7 มิติ ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาพบการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาพบการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ อื่นๆการเปลี่ยนแปลงจะเห็นได้ชัดเจนขึ้นเมื่อมีการสำรวจตัวอย่าง ซ้ำ 3 รอบขึ้นไป

การศึกษาสุขภาพ การสูงอายุ และการเกษียณ

ในประเทศไทยโดยการใช้ตัวอย่างซ้ำ: การนำร่องรอบที่สอง

ดารารัตน์ อานันทนะดวงศ์¹ เดือนเพ็ญ ชีววรรณวิวัฒน์² พาชิตชนัด ศิริพานิช² ระวีวรรณ เอื้อพันธ์วิริยะกุล² ปรีชา วิจิตรธรรมรส² อุดมศักดิ์ ศิลประชาวัง³ อมรรัตน์ อภินันท์มกุล³ บุญสม เลิศลัทธภรณ์¹ มนตรี เกิดมีมูล¹

¹ สำนักวิจัย ² คณะสถิติประยุกต์ ³ คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

ครอบคลุมประเด็นการศึกษาการสูงอายุใน 7 มิติ ได้แก่ (1) โครงสร้างครอบครัวและการ เกื้อกูลกัน (2) สุขภาพกายและใจ (3) การรับรู้และ ความจำ (4) การมีงานทำ (5) รายได้และรายจ่าย (6) ทรัพย์สินและหนี้สิน และ (7) ความคาดหวัง และความพึงพอใจในชีวิต รวมทั้งการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการเสียชีวิตของตัวอย่างเดิมจาก ผู้เกี่ยวข้อง การสำรวจในปีพ.ศ. 2554 ใช้สมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปจากครัวเรือนตัวอย่าง 1,500 รายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ) และ ขอนแก่น การสัมภาษณ์ และบันทึกข้อมูลใน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ได้พัฒนาขึ้นมา รวมทั้ง การจัดเก็บข้อมูลไว้ในห้องข้อมูล (Data Archive)

แนวทางการนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์และแนวทางการ พัฒนาต่อยอดโครงการวิจัย

1. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานสำรวจด้วยการใช้ ตัวอย่างซ้ำตามรอบระยะเวลา (Panel and longitudinal survey) และการศึกษาสร้างองค์ความรู้ด้านพฤติกรรมสูงอายุแบบ สหสาขาวิชาด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence-base study) โดยมี บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่างประเทศ 3 บทความจาก ข้อมูลในการสำรวจนำร่องรอบที่ 1
2. การเตรียมการเพื่อสำรวจการสูงอายุด้วยกลุ่มตัวอย่างซ้ำใน ระดับประเทศ (National panel and longitudinal study on aging)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการศึกษาและสำรวจนำร่องทั้ง 2 รอบได้มีการ เผยแพร่ใน <http://hart.nida.ac.th>
4. การจัดตั้ง ศูนย์วิจัยสังคมสูงอายุ ของสถาบัน บัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ เน้นการศึกษาโดยการใช้ตัวอย่างซ้ำและตาม รอบระยะเวลา (Panel and longitudinal study) เพื่อศึกษาวิจัยการ สูงอายุของประชากรไทยในระดับสากล